

STRUČNÉ
NĚMECKÉ
DĚJINY

JAMES
HAWES

LEDA
2020

Obsah

Předmluva	9
Před samotným začátkem	11
ČÁST PRVNÍ	15
První půltisíciletí (58 př. n. l.–526 n. l.) <i>Nejprve Řím stvoří Germány, poté Germáni převzou vládu nad Římem</i>	
ČÁST DRUHÁ	45
Druhé půltisíciletí (526–983) <i>Germáni obnovují Řím</i>	
ČÁST TŘETÍ	65
Třetí půltisíciletí (983–1525) <i>Zápas o Německo</i>	
ČÁST ČTVRTÁ	97
Čtvrté půltisíciletí (od roku 1525 do současnosti) <i>Německo se ubírá dvěma cestami</i>	
Poděkování	272
Rejstřík	273

Předmluva

Západ ustupuje na všech frontách. Americká společnost ještě nikdy od občanské války nezažila tak hluboký rozkol, v amerických dějinách ještě nikdy nestáli proti sobě tak ostře protichůdně naladění kandidáti na nejvyšší úřad v zemi. V Evropě se od konce války vytratil tehdy nabytý optimismus. Pobaltské a visegrádské státy se periodicky obávají možného ohrožení ze strany Ruska.

Podle německého ministra zahraničních věcí z let 1998–2005 zbylo jen velmi málo naděje:

Evropa je příliš slabá a rozdělená, aby mohla ve strategickém ohledu nahradit Spojené státy; bez amerického vůdcovství nemůže Západ přežít. Západní svět tudíž, jak ho znal skoro každý dnes žijící člověk, téměř určitě zahyne před našima očima.

Joschka Fischer, *The End of the West*
[Konec Západu], 5. prosince 2016

Mezitím se deník *New York Times* v úvodníku ptá, zda se *posledním obráncem liberálního Západu* může stát německá kancléřka Angela Merkelová.

Německo? Země, kde byl Adolf Hitler kvazidemokraticky potvrzen u moci (třebaže, jak uvidíme, jen díky velmi specifické části voličů) a která pod jeho vedením rozpoutala světovou válku

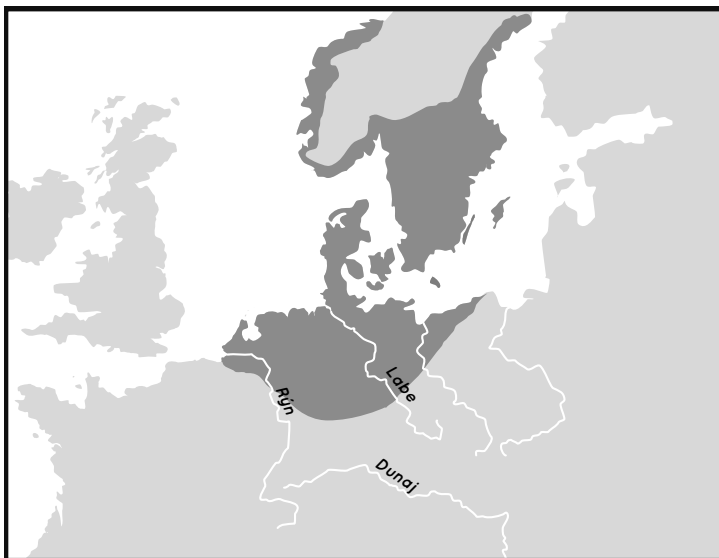
ve snaze o vražednou rasistickou nadvládu? Mohlo se Německo opravdu za jeden lidský věk tak pronikavě změnit?

Ano, mohlo. Ale abychom tomu porozuměli, musíme si udělat jasnou představu o dějinném vývoji Německa, o kořenech a zdrojích dnešních německých postojů.

Začněme tedy na úplném počátku německých dějin. Nebo vlastně před samotným počátkem.

Před samotným začátkem

Podle současných poznatků začala kolem roku 500 př. n. l., tedy v době železné, větev indoevropské populace, žijící v chatrčích kdesi v jižní Skandinávii či nejsevernějším Německu, vyslovovat určité souhlásky jinak než všichni ostatní.

Kde to všechno přibližně roku 500 př. n. l. patrně začalo

Přesnější informace nemáme a zřejmě ani nikdy mít nebudeme. Můžeme se ale pokusit o rekonstrukci, *co* se událo. V některých jazycích se vyslovovaly hlásky *c / k / qu* jako v latině (*quis, quid, quo, cur, quam*) a vyslovují se tak dodnes (*quoi, que, che, kakija* atd.), zatímco předkové dnešních Dánů, Angličanů, Němců atd. je změnili na *hv / wk / h*, které směřovaly k moderním podobám *hvad / what / was*.

První hláskový posun v germánštině je znám jako *Grimmův zákon* (protože jej formuloval Jacob, starší z bratří Grimmů, známých sběratelů pověstí a pohádek). Jeho důsledek je nejlépe patrný v moderní angličtině, v níž existují slova jak germánského původu (s posuvem), tak negermánského, latinského původu.

p > f	paternal – fatherly
f > b	fraternal – brotherly
b > p	labia – lip
c / k / qu > hv / wh / h	century – hundred
h > g	horticulture – gardening
g > k	gnostic – know
t > th	triple – three
d > t	dental – teeth

Kmeny, které (jak se dnes domníváme) začaly kolem roku 500 př. n. l. používat tyto nové hlásky, jsou známé jako Germáni. Netušíme, jak si sami říkali, protože v té době neměli žádné kontakty s národy ve Středomoří, které už tehdy používaly takové vymoženosti jako vodovody, knihovny, divadla, volby a psanou historii.

Víme však, že kolem roku 150 př. n. l. začali Germáni navazovat styky se středozezemním světem (v té době se po celé Germánii začínají objevovat římské soupravy na pití vína). Rovněž víme, že novou zkušeností pro ně bylo *nakupování*, protože ve všech germánských jazycích je toto slovo (*kaupa / kopen / shopping / kaufen*) převzato z latinského *caupo*, což značí *drobný obchodník* či *hostinský*. Můžeme si představit, že k prvním kontaktům docházelo v obchodních stanicích na Rýně či na Dunaji, kde germánská elita vyměňovala za nápoje hlavně kožešiny, jantar, své blond vlasy (kterých si římsští výrobci paruk velmi cenili) a především otroky.

STRUČNÉ
NĚMECKÉ
DĚJINY

JAMES
HAWES

LEDA
2020

Obsah

Předmluva	9
Před samotným začátkem	11
ČÁST PRVNÍ	15
První půltisíciletí (58 př. n. l.–526 n. l.) <i>Nejprve Řím stvoří Germány, poté Germáni převzou vládu nad Římem</i>	
ČÁST DRUHÁ	45
Druhé půltisíciletí (526–983) <i>Germáni obnovují Řím</i>	
ČÁST TŘETÍ	65
Třetí půltisíciletí (983–1525) <i>Zápas o Německo</i>	
ČÁST ČTVRTÁ	97
Čtvrté půltisíciletí (od roku 1525 do současnosti) <i>Německo se ubírá dvěma cestami</i>	
Poděkování	272
Rejstřík	273

Předmluva

Západ ustupuje na všech frontách. Americká společnost ještě nikdy od občanské války nezažila tak hluboký rozkol, v amerických dějinách ještě nikdy nestáli proti sobě tak ostře protichůdně naladění kandidáti na nejvyšší úřad v zemi. V Evropě se od konce války vytratil tehdy nabytý optimismus. Pobaltské a visegrádské státy se periodicky obávají možného ohrožení ze strany Ruska.

Podle německého ministra zahraničních věcí z let 1998–2005 zbylo jen velmi málo naděje:

Evropa je příliš slabá a rozdělená, aby mohla ve strategickém ohledu nahradit Spojené státy; bez amerického vůdcovství nemůže Západ přežít. Západní svět tudíž, jak ho znal skoro každý dnes žijící člověk, téměř určitě zahyne před našima očima.

Joschka Fischer, *The End of the West*
[Konec Západu], 5. prosince 2016

Mezitím se deník *New York Times* v úvodníku ptá, zda se *posledním obráncem liberálního Západu* může stát německá kancléřka Angela Merkelová.

Německo? Země, kde byl Adolf Hitler kvazidemokraticky potvrzen u moci (třebaže, jak uvidíme, jen díky velmi specifické části voličů) a která pod jeho vedením rozpoutala světovou válku

ve snaze o vražednou rasistickou nadvládu? Mohlo se Německo opravdu za jeden lidský věk tak pronikavě změnit?

Ano, mohlo. Ale abychom tomu porozuměli, musíme si udělat jasnou představu o dějinném vývoji Německa, o kořenech a zdrojích dnešních německých postojů.

Začněme tedy na úplném počátku německých dějin. Nebo vlastně před samotným počátkem.

Před samotným začátkem

Podle současných poznatků začala kolem roku 500 př. n. l., tedy v době železné, větev indoevropské populace, žijící v chatrčích kdesi v jižní Skandinávii či nejsevernějším Německu, vyslovovat určité souhlásky jinak než všichni ostatní.

Kde to všechno přibližně roku 500 př. n. l. patrně začalo